

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Presă și informare

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 51/07

18 iulie 2007

Hotărârea Curții în cauza C-119/05

Ministero dell'Industria, del Commercio e dell'Artigianato/Lucchini SpA

DREPTUL COMUNITAR SE OPUNE APLICĂRII PRINCIPIULUI PUTERII DE LUCRU JUDECAT ÎN CAZUL ÎN CARE ACEASTA ÎMPIEDICĂ RECUPERAREA UNUI AJUTOR DE STAT ACORDAT CU ÎNCĂLCAREA DREPTULUI COMUNITAR

Instanțele naționale trebuie să asigure efectul deplin al normelor comunitare

În 1985, societatea Lucchini a solicitat acordarea unui ajutor în temeiul legii italiene privind intervenția extraordinară în Mezzogiorno¹. Cererea a fost notificată Comisiei, dar în 1988 – în executarea unei decizii – autoritățile naționale competente au acordat parțial ajutorul – cu titlu provizoriu – pentru o subvenție de 382,5 milioane ITL.

În 1990, Comisia a declarat incompatibilă cu piața comună totalitatea ajutorului solicitat (23). Lucchini nu a atacat decizia Comisiei, ci a chemat în judecată autoritățile italiene în fața instanței civile care – fără a se referi la dispozițiile aplicabile de drept comunitar, nici la decizia Comisiei – a constatat, prin hotărâri pronunțate în 1991 și 1994, că Lucchini are dreptul la plata întregului ajutorul solicitat inițial (25).

Întrucât cea de-a doua hotărâre nu a fost atacată, aceasta a intrat în puterea lucrului judecat la 28 februarie 1995. În 1996, Lucchini a obținut mai întâi o somație de plată împotriva Ministerului Industriei și apoi, în urma neexecutării acesteia, aplicarea unui sechestrul pe mașini de serviciu (30); în consecință, prin decret ministerial, i-au fost acordate un ajutor sub formă de capital, în cuantum de 765 milioane ITL și un ajutor de 367 milioane ITL sub forma unei bonificații de dobândă (31).

În urma avizului Comisiei, potrivit căruia, prin plata deja efectuată a unor ajutoare declarate incompatibile cu piața comună, autoritățile competente încălcaseră dreptul comunitar și erau invitate să le recupereze (34), Ministerul Industriei a revocat decretul de acordare a ajutoarelor și a solicitat Lucchini să ramburseze 1 132 milioane ITL.

În 1999, Tribunale amministrativo regionale del Lazio – la cererea formulată de Lucchini – a hotărât că, având în vedere dreptul la acordarea ajutorului, constatat printr-o hotărâre intrată în puterea lucrului judecat (articolul 2909 din Codul civil), administrația publică nu putea retrage propriul său act (36). Ulterior, la sesizarea ministerului, Consiglio di Stato, constatând existența unui conflict între hotărârea din 1994 și decizia Comisiei din 1990, a întrebat Curtea de Justiție a Comunităților Europene dacă dreptul comunitar se opune aplicării unei dispoziții de drept național ce urmărește să consacre principiul autorității de lucru judecat, care

¹ Legea nr. 183 din 2 mai 1976 (GURI nr. 121 din 8 mai 1976)

împiedică recuperarea unui ajutor de stat acordat cu încălcarea dreptului comunitar și declarat incompatibil cu piața comună printr-o decizie a Comisiei, devenită definitivă (48).

Curtea reamintește mai întâi că instanțele naționale pot fi chemate să examineze validitatea actelor comunitare, dar nu sunt totuși competente să constate ele însele invaliditatea acestora. Această competență revine instanțelor comunitare, iar aceste acte devin definitive în condițiile în care nu sunt atacate în mod corespunzător de către destinatarii acestora. Beneficiarul unui ajutor care face obiectul unei decizii negative a Comisiei nu poate contesta legalitatea acestei decizii în fața instanțelor naționale, prin atacarea măsurilor naționale de executare a acestei decizii (55).

În continuare, Curtea constată că nici Tribunale civile e penale di Roma, nici Corte d'appello di Roma nu erau competente să se pronunțe asupra compatibilității cu piața comună a ajutoarelor de stat solicitate de Lucchini și că niciuna dintre aceste instanțe nu ar fi putut invalida decizia Comisiei din 1990 (56).

În sfârșit, Curtea reamintește că, potrivit instanței naționale, articolul 2909 din Codul civil italian se poate opune nu numai reiterării, în cadrul unui al doilea litigiu, a unor motive asupra cărora s-a statuat în mod expres cu titlu definitiv, ci și punerii în discuție a unor chestiuni care ar fi putut fi invocate în cadrul unui litigiu anterior, dar care nu au fost invocate. O astfel de interpretare a acestei dispoziții poate presupune ca unei decizii a unei instanțe naționale să-i fie conferite efecte care exced limitele competenței instanței respective, astfel cum sunt stabilite acestea de dreptul comunitar. Această interpretare a principiului puterii de lucru judecat ar împiedica însă aplicarea dreptului comunitar, în sensul că ar face imposibilă recuperarea unui ajutor de stat acordat cu încălcarea dreptului comunitar (59).

Potrivit unei jurisprudențe comunitare constante și ca efect al principiului supremației dreptului comunitar, **instanța națională trebuie să asigure efectul deplin al normelor comunitare** și – dacă este necesar – **să înlăture din oficiu aplicarea oricărei dispoziții naționale contrare acestor norme** (61).

În consecință, articolul 2909 din Codul civil italian (principiul puterii de lucru judecat) trebuie să rămână neaplicat, în măsura în care aplicarea acestuia împiedică recuperarea unui ajutor de stat care a fost acordat cu încălcarea dreptului comunitar și a cărui incompatibilitate cu piața comună a fost constatată printr-o decizie a Comisiei Comunităților Europene, care a devenit definitivă (63).

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

Limbi disponibile: FR CS DE EN HU IT PL RO SK SL

Textul integral al hotărârii este disponibil la adresa internet a Curții

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=RO&Submit=rechercher&numaff=C-119/05>.

În general, acesta poate fi consultat începând din ziua pronunțării, de la orele 12 CET.

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să îl contactați pe Balázs Lehóczki

Tel: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028.